

JÖNKÖPING

– STADEN OCH SJÖARNA

Stadsbyggnadsvision 2.0
Från tanke till handling

KORTVERSION

STADSBYGGNADSVISION 2.0 SPELPLAN FÖR KÄRNANS UTVECKLING

Övergripande struktur och sammanhållen vision

Stadsutveckling i Kärnan kommer att ske över lång tid och inom olika delområden. Många olika aktörer kommer att vara engagerade. Befintliga verksamheter kommer att bestå i området under kortare och längre tid. Med dessa förutsättningar är det inte möjligt eller lämpligt att lägga fast en slutbild av hur området ska se ut. Istället föreslås utvecklingen ske inom ramen för en spelplan som garanterar de avgörande urbana kvaliteter som har lagts fast tidigare under rubriken Förnyelse kring Munksjön.

Kommunen har ansvar för att offentliga stadsrum och stråk etableras. Kommunen har möjlighet att planera för och genomföra kollektivtrafik och offentliga funktioner samt påverka etablering av handel som stödjer Kärnans liv och innehåll. Kommunen kommer att redovisa ett ramprogram som utgår från den övergripande strukturen i Stadsbyggnadsvision 2.0. Programmet blir den ryggrad som ger möjlighet för utveckling av olika delområden och etapper samtidigt som grundläggande urbana kvaliteter garanteras.

Grunden i strukturen utgörs av att Munksjön utvecklas som stadssjö med olika inslag av rekreation, kultur och förbindelser över vattnet. Munksjön blir samlande funktion och stadsrum i Kärnan. Vidare byggs strukturen upp av några tydliga urbana stråk och gaturum som kopplar ihop olika delar kring Munksjön och med Östra och Västra centrum. Dessa gaturum ska utformas och ges innehåll som markerar deras offentlighet och gör dem till attraktiva och gena förbindelser i staden.

Inom ramen för de riktlinjer som anges i spelplanen och i kommunens ramprogram kan privata intressenter i samverkan med kommunen utveckla delområden i Kärnan. Utvecklingen i olika delområden kan ske samtidigt eller var för sig på kortare och längre sikt.

1. Västra centrum

Västers karaktär är idag mångfacetterad. Här finns ett kommunikationscentrum för buss- och tågresenärer, ett centrum för högskola och statliga verk samt ett café-, restaurang-, krog och nöjesintensivt område som har stärkts genom Filmstadens tillkomst. Tändsticksområdet med sin värdefulla kulturmiljö kan ge ytterligare kvaliteter till Västra centrum, när dess innehåll utvecklas. Kopplingen till Västra centrum förbättras när Järnvägsgränd får en ny sträckning och entrén till Tändsticksområdet görs om. Mellan Tändsticksområdet och Kv Hoven planeras en hotell- och parke-

ringsanläggning som ger puls och ökad tillgänglighet. Ambitionen ska vara att fortsatt stärka attraktiviteten och konkurrenskraften i hela Västra centrum.

2. Östra centrum

Öster har med sina gågatustråk en tydlig handelsprofil. Denna inriktning stärks bl.a. genom nya gallerior i kv Ansvaret och i kv Atollen. En samlad överblick och en affärsplan för Östra centrum är aktuell för att ge ytterligare attraktivitet och konkurrenskraft. Handelsinriktningen i Östra centrum kompletteras vidare genom kultur i form av Smålands Musik och Teater samt offentliga mötesplatser vid det nya kajstråket vid Munksjön.

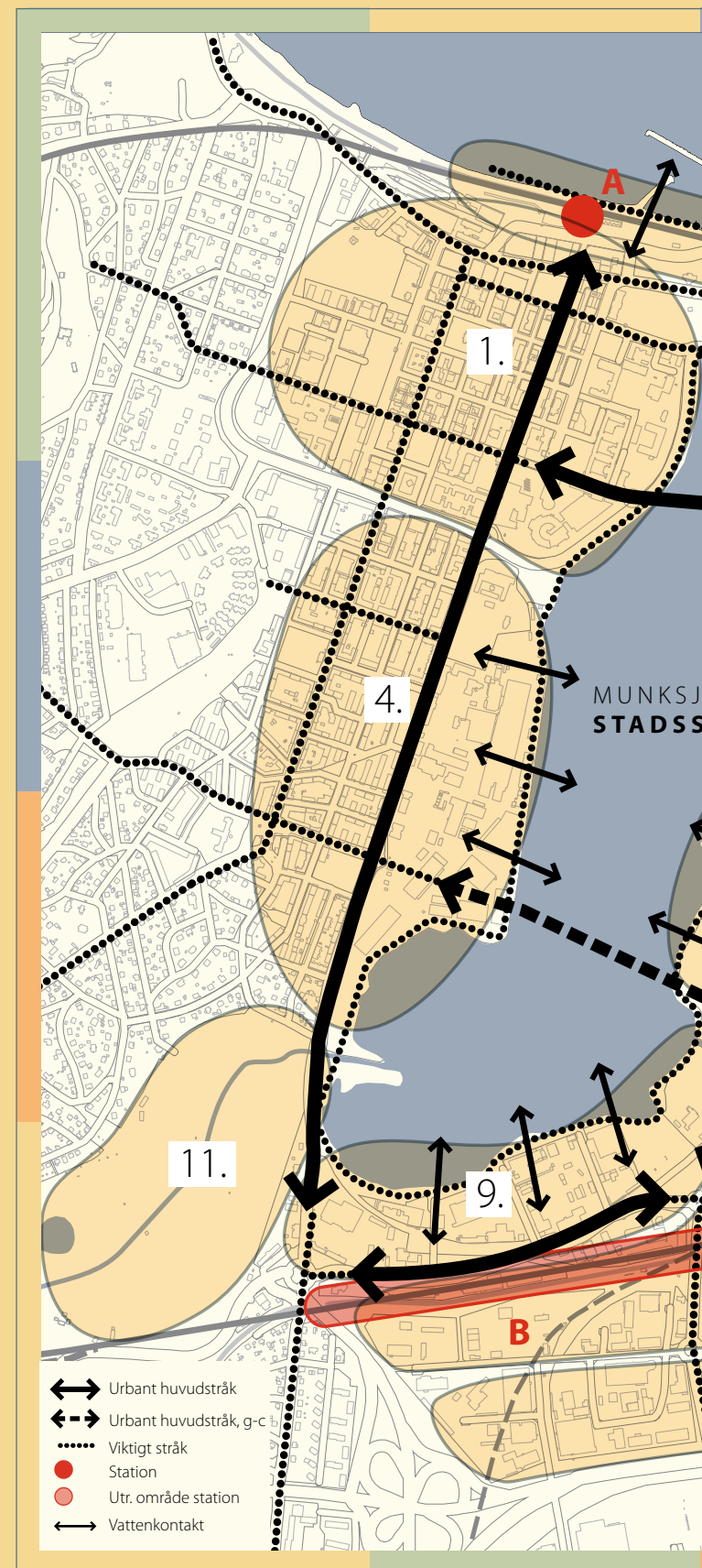
3. Kålgården

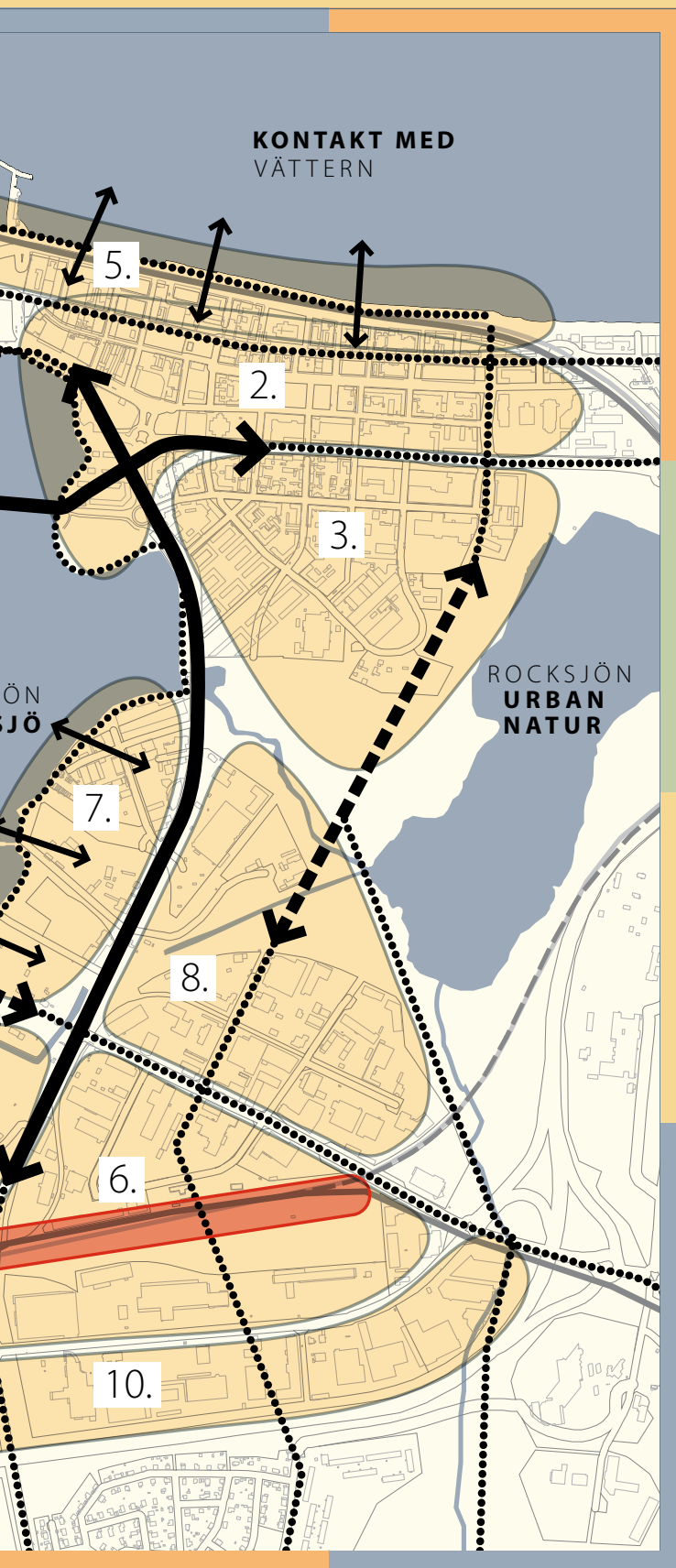
Områdets struktur innebär att den västra delen i huvudsak innehåller bostäder medan den östra innehåller verksamheter, i stor utsträckning bilhandel. Med det centrala läge som området har är det angeläget att få ett mer blandat innehåll i båda delarna.

I den södra delen anläggs en park som även inkluderar naturområdet kring Rocksjön. Området närmast park- och naturområdet bör bebyggas med bostäder och/eller publik verksamhet för att bidra till trygghet samtidigt som naturområdet skyddas från exploatering. För att stärka sambandet mellan Östra centrum och Kålgårdsområdet med gamla flygfältsområdet och den stadsutveckling som kan ske där föreslås ett tydligt och gent norr – södergående gång- och cykelstråk.

4. Söder/Torpa

Söder är idag en tät stadsdel med ett stort inslag av boende med därtill hörande handel och service. En framtida omvandling av industriområdet ger Söder möjlighet att expandera åt öster mot Munksjön. En sådan utveckling ska ges ett varierat innehåll med stort inslag av bostäder i vattennära lägen. Äldre bebyggelse omvandlas och ger speciell karaktär åt området. Genom öst-västriga stråk förenas det gamla och nya Söder samtidigt som kontakten med Munksjön blir tydlig och närvarande för hela stadsdelen. Omvandlingen av industriområdet ger möjlighet till gång- och cykelstråk längs vattnet. Möjligheten för en framtida broförbindelse över Munksjön ska säkerställas. Vidare ska stadsdelen utformas så att nya kollektivtrafiklösningar är möjliga att genomföra.

5. Station för Götalandsbanan/Europabanen, Alternativ A – Nuvarande stationsläge

För att utveckla den regionala spårtrafiken krävs en utbyggnad av dubbelspår på sträckan Jönköping C–A6. Om även Götalandsbanan och Europabanen ska angöra nuvarande stationsläge krävs sannolikt ytterligare åtgärder. Ambitionerna att stärka kontakten mellan stadskärnan och Vätterstranden och att utveckla detta område måste prövas i en utredning som beaktar olika trafikeringsalternativ och tekniska lösningar. Anläggningar för rekreation och fritid som båthamn och kallbadhus diskuteras. Nya spår och utvecklade stationsfunktioner kan ge både möjligheter och restriktioner för framtida utveckling av Vätterstranden.

6. Station för Götalandsbanan/Europabanen, Alternativ B – Söder om Munksjön

Vid en alternativ spårdragning för Götalandsbanan och Europabanen söder om Munksjön bör ett stationsläge i ett stråk mellan gamla flygfältet och Kabe Sommarland prövas. Inom denna zon prövas olika lägen för en station och hur en framtida utveckling kring dessa stationslägen lämpligen kan utformas. Ambitionen är att skapa handlingsutrymme för en eventuell stationsetablering och en kraftfull stadsutveckling i stationens närhet. Utveckling av bebyggelse och anläggningar i områden som berör denna zon bör avvakta resultat av utredningen och de strategier som denna kan ge.

7. Simsholmen

Området innehåller idag flera omgivningspåverkande anläggningar som innebär restriktioner för ny användning. Simsholmen har ett centralt och attraktivt läge i Kärnan och bör därför genom en successiv omvandling få urban stadskaraktär med ett varierat innehåll. Vidare bör gälla restriktioner mot volymhandel. De vattennära delarna av området bör ges ett huvudsakligt innehåll av bostäder. Reningsverket ska byggas om för att ge möjlighet till ny exploatering på och/eller i anslutning till denna anläggning.

8. Söder om Rocksjön

Detta område som är del av det gamla flygfältet är idag ett utpräglad verksamhetsområde. Befintlig gatustruktur kan kompletteras och markanvändningen kan successivt få ett blandat innehåll och ökad täthet. De norra delarna närmast Rocksjön och naturvårdsområdet bör med fördel få ett huvudsakligt innehåll av bostäder samtidigt som naturområdet skyddas från exploatering.

9. Söder om Munksjön

Detta område är en del av Kärnan som ligger långt från centrum men som ändå har en särskild relation genom läget vid Munksjön och vyn in mot stadskärnan. Området är attraktivt för bostäder i sjönära läge. Strukturen och tätheten i den framtida användningen beror på ställningstaganden till Götalandsbanans och Europabanans dragning och stationsläge. Planering och utbyggnad av området bör därför avvakta ställningstaganden avseende

stationen. Såväl med som utan station bör området utformas så att strandområdet får en hög grad av offentlighet och att hela området får kontakt med och utblickar mot Munksjön och stadskärnan.

10. Solåsen/Fridhem

Det är idag ett större handelsområde för i huvudsak volymhandel. Läget i Kärnans utkant mot E4 motiverar en fortsatt utveckling av volymhandel. Trafikfrågor behöver studeras vidare bl.a. Barnhemsgatans förlängning och anslutningarna till E4/Rv40. Större och mycket trafikallstrande etableringar bör lokaliseras i ett stråk närmast E4. Kapacitetsfrågorna måste lösas för att kunna möjliggöra denna utveckling.

Områdets inriktning och utveckling bör belysas i kommunens handelsutredning. Härvid bör beaktas att en utveckling av sällanköpshandel inte till sortiment och profil riskerar att skada stadskärnans handel. När det gäller dagligvaror bör en balans uppnås mellan storhandel i detta område och den handel och närservice som eftersträvas i olika delområden i Kärnan och i kommunens övriga delar.

11. Utredningsområde, Kabe Sommarland

Delen norr om Tabergsån har i översiktsplanen föreslagits för bostadsutbyggnad. Områdets läge i Kärnan motiverar att hela området ses som ett potentiellt utvecklingsområde, där förutsättningarna för framtida användning i olika delar måste utredas.

Viktiga arbetsuppgifter

- **Genomför fortsatt stadskärneförnyelse, med helhet och samverkan av Östra och Västra centrum. Arbetet syftar till att förtäta stadskärnan med bostäder, handel och arbetsplatser samt bredda utbudet så att attraktiviteten och mångfalden blir konkurrenskraftig**
- **Ta fram ett ramprogram för den långsiktiga utvecklingen av områdena kring Munksjön. Där ska sammanhållande stråk och en övergripande rumslig struktur beskrivas. Denna ska ligga till grund för kommande detaljplaner**
- **Utred alternativa lägen för Götalandsbanans/Europabanens station och analysera förutsättningarna för stadsutveckling i anslutning till dessa.**
- **Se över gällande handelspolicy med bl.a. konsekvensanalys av olika utbyggnadsscenarier**
- **Utred möjligheterna att sanera Munksjön**
- **Fullfölj utredningsarbetet och ombyggnad av Simsholmens reningsverk**

STADSBYGGNADSVISION 2.0 JÖNKÖPING – STADEN OCH SJÖARNA

Vårt mål är att Jönköpings stadskärna ska bli **Skandinaviens mest attraktiva** i sin storlek.

Nu planerar vi för framtiden i Jönköping! Vi vill skapa en vision av hur vår stad ska utvecklas – en stadsbyggnadsvision!

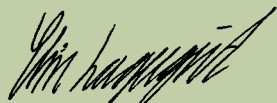
Vi vill ha en levande stad, en stadskärna med tilltalande innehåll och som är välkomnande för besökare och för oss som invånare. Vi vill utveckla vår stad att bli ännu bättre, med goda boendemiljöer, bra offentlig service och ännu rikare på upplevelser och utbud, kommersiellt och kulturellt.

Vår stad ska vara en plats för alla och vi har goda förutsättningar att möta framtiden eftersom Jönköping redan nu är ett viktigt centrum i vår region, har ett bra och vackert läge med fantastiska omgivningar.

Vi vet att de beslut vi fattar idag kan påverka utvecklingen under lång tid och vi måste planera noggrant, klokt och inte minst klimatsmart. Vi vill därför att vår stadsbyggnadsvision ska växa fram i gemensam dialog där många deltar och i en öppen process. Det är viktigt att så många aspekter som möjligt kan bli belysta och olika perspektiv kan lyftas fram.

Välkommen att delta i utvecklingen av vår stadsbyggnadsvision! Målsättningen är att Jönköpings stadskärna ska bli Skandinaviens mest attraktiva i sin storlek och för vår del är vi övertygade om att detta mål är möjligt att nå!

ANN-MARI NILSSON
KOMMUNALRÅD (C)

ELIN LAGERQVIST
KOMMUNALRÅD (S)

Från tanke till handling

Stadsbyggnadsvision 1.0

Arbetet med Stadsbyggnadsvision 1.0 har i hög grad koncentrerat sig på att föreslå olika sätt att stärka stadskärnan. Här handlar det om ett flertal projekt kring tillgänglighet, utbud och innehåll, stadsmiljö och arkitektur, organisation och skötsel. Det framgångsrika arbetssätt under devisen ”Från tanke till handling” som denna process har bedrivits med - från idé till genomförande - har utgått från ett helhetstänkande och god samverkan med alla berörda aktörer. Ett stort samråds- och informationsarbete har skett under hela processen.

Stadskärnan

Bärande idéer

De bärande idéerna som kommunfullmäktige ställde sig bakom år 2000 ska fortsatt gälla för utvecklingen i stadskärnan.

- Stadskärnan ska vara socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar
- Stadskärnan ska vara den självklara mötesplatsen och ”vardagsrummet” för alla människor oavsett kön, ålder eller ursprung. Den ska vara trygg och säker att vistas i under alla tider på dygnet
- Stadskärnan ska ha en mångfald i fråga om boende, arbetsplatser, utbildning, kultur, handel, nöjen och andra verksamheter
- Stadskärnan ska ha en hög kvalitet på arkitektur och utformning av de offentliga rummen
- Stadskärnan ska ha en god tillgänglighet för alla
- Stadskärnan ska ge långsiktigt hållbara och lönsamma förutsättningar för utveckling och drift av olika verksamheter

Åtgärder

Ett fortsatt förnyelsearbete krävs för att utveckla och höja attraktiviteten i stadskärnan. Olika projekt i Östra och Västra centrum kommer att inrymmas inom utvecklingsområdet Förnyelse i stadskärnan.

Nya tankar och frågeställningar

En fortsatt positiv utveckling av Jönköping kräver en rad ställningstaganden kring en hållbar förtätning av staden, vilka tillsammans ger behov av en fortsatt stadsbyggnadsvision: Var ska utvecklingen av bostäder, verksamheter, handel mm ske efter 2010 när nuvarande planer och projekt är genomförda? Vilka är de infrastrukturella förändringar som ska utgöra stommen i stadsstrukturen i framtiden? Hur kan den unika resurs som Munksjön utgör utnyttjas på bästa sätt?

Staden och sjöarna

Stadsbyggnadsvision 2.0

Stadsbyggnadsvision 2.0 innebär ett sammanhållet arbete, som med helhetsperspektiv behandlar en rad olika aspekter av Jönköpings fortsatta stadsutveckling. Visionen omfattar hela området runt Munksjön mellan Vättern och E4 - kallat Kärnan och formar utvecklingen under kommande årtionden. De olika delarna handlar inte bara om den fysiska miljön, med nya bostäder och arbetsplatser, utan också om dess skötsel, tillgänglighet och stadens liv och innehåll. Många olika aktörer är berörda och blir viktiga samarbetspartners i det fortsatta arbetet. Detta för att vi tillsammans ska lyckas genomföra olika åtgärder som främjar en gynnsam utveckling för Jönköping.

Kärnan i den växande staden

Bärande idéer

- Kärnan ska ha en långsiktigt hållbar stadsutveckling – socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Barnperspektivet och god tillgänglighet ska särskilt beaktas
- Kärnan ska utvecklas med en attraktiv stadsbebyggelse som innehåller både bostäder, service och arbetsplatser
- För att Kärnan ska få maximal attraktivitet krävs ett samspel mellan innehållet i dess södra del och stadskärnan samt med övriga stadsdelar i kommunen och med omlandet
- Stadens liv och innehåll ska präglas av kreativitet, öppenhet och tolerans
- Stadsstrukturen ska utformas med en skala som ger attraktiva, trygga och upplevelserika platser och stråk samt ge plats för rekreation och grönska
- En urban stadsstruktur som ger förutsättningar för hållbara kommunikationer ska utformas

Åtgärder

För att med helhetssyn skapa ett framgångsrikt utvecklingsarbete krävs insatser inom fyra huvudsakliga utvecklingsområden:

- Stadens liv och innehåll
- Förnyelse i stadskärnan
- Förnyelse kring Munksjön
- Stadens hållbara kommunikationer

Visionens bärande idéer och handlingsinriktade punkter ger en tydlig inriktning för det fortsatta arbetet och de olika delprojekt, stora som små, som behöver genomföras. Allt i enlighet med visionens devis ”Från tanke till handling”. Det är viktigt att se Stadsbyggnadsvision 2.0 – inte som ett förslag eller en utredning – utan som ett arbetssätt där vi i projektform fortsätter att utveckla staden.